

ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานเทศบาลตำบลสามชุก ตามหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี

The Study Opinion Of People Toward Administration Along With
Good Governance Base Administration Of Samchuk Municipality.

ทศพล ปรีชาศิลป์^{1*}

Thotsapon Preechasin^{1*}

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานเทศบาลตำบลสามชุกตามหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี 2) เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานเทศบาลตำบลสามชุกตามหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี 3) ศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานเทศบาลตำบลสามชุกตามหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี การวิจัยนี้เป็น การวิจัยแบบผสมผสานโดยใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจและวิจัยเชิงคุณภาพ การวิจัยเชิงสำรวจทำการสุ่มตัวอย่างจากประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลสามชุก จำนวน 375 คน โดยการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ สำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ ทำการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ใช้ข้อมูลซึ่งเป็นผู้นำชุมชน จำนวน 6 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพเป็นแบบสัมภาษณ์วิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา อธิบายในรูปแบบของความเรียง

ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานเทศบาลตำบลสามชุกตามหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.71$ S.D.=0.64) โดยประชาชนที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานเทศบาลตำบลสามชุกตามหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี แตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย และมีแนวทางการพัฒนาการบริหารงานเทศบาลตำบลสามชุกตามหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี ได้แก่ ใช้หลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีในการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามระเบียบของกฎหมาย เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการรับฟังการชี้แจง การใช้จ่ายงบประมาณด้านการเงิน ตลอดจนการมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางการบริหารจัดการ มีคุณธรรมจริยธรรมเพื่อความถูกต้องโปร่งใสในองค์กรเพื่อให้องค์กรอยู่ได้อย่างยั่งยืน และชุมชนมีความเจริญก้าวหน้า มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และเน้นในเรื่องความสำนึกรับผิดชอบต่อหน้าที่ และการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนและประยุกต์หลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีมาใช้อย่างถูกต้อง และปฏิบัติตามหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีโดยความเที่ยงธรรมนำทุกหลักการไปประยุกต์ใช้กับการทำงาน

คำสำคัญ: การบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

Abstract

The objectives of this research were as follows 1) to study opinion of people toward administration along with Good Governance base Administration of Samchuk Municipality 2) to compare the level of opinion of people toward administration along with Good Governance base Administration of Samchuk Municipality classified by personnel factors 3) to study ways to enhance administration along with Good Governance base Administration of Samchuk Municipality This research was a Mixed Method research composed of Survey Research and Qualitative Research where In-depth Interview

¹ คณะบริหารธุรกิจและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ ศูนย์สุพรรณบุรี 72130

¹ Faculty of Business Administration And Information Technology, Rajamangala University of Technology, Suvarnabhumi, Suphanburi Center 72130, Thailand

* Corresponding author. E-mail: tosapon_pr@hotmail.com

was used. Questionnaire was used to collected data from 375 people living at Samchuk Municipality. The statistics used in this research were frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, One Way analysis of variance, Least Significant Difference: LSD. For In-depth Interview, 6 Key Informants were interview and analyzed using Content Analysis.

The results of the research were as follows According to the opinion of people, administration along with Good Governance base Administration of Samchuk Municipality was in high level ($\bar{X}=3.71$ S.D.=0.64) People with different gender, age, education, occupation and income had different opinion toward administration along with Good Governance base Administration of Samchuk Municipality which accepted specified hypothesis. Ways to enhance the administration along with Good Governance base at Samchuk Municipality were as follows Apply Good Governance base compliance with applicable law and be benefits to the public People have participation in listening to the notification about budget of organization including participation in specifying managing direction. Constant morality and good governance at working to integrate and transparency in the organization and for sustainability as well as prosperity of community better quality of life and focus on the realization of responsibility and participation of all sectors. Application of Good Governance correctly and follow the principles of good governance in work e.g., procurement, finance without interferences from the executive.

Keywords: Good Governance, Local Administrative Organization

บทนำ

แนวคิดเรื่อง การบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี มีบทบาทอย่างมากต่อหน่วยงานราชการโดยเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีแนวคิดไปปรับใช้กับหน่วยงานอย่างเห็นได้ชัด มีการปรับลดขนาดของหน่วยงานปรับปรุงการบริหารให้มีคุณภาพมีการบริการสาธารณะต่างๆ เป็นที่พึงพอใจของประชาชน หลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีมีกำหนดไว้ในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ.2542 และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.2546 คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบและหลักความคุ้มค่า โดยกำหนดให้หน่วยงานของรัฐทุกแห่งกำหนดแผนโครงการเพื่อปรับปรุงในความรับผิดชอบต่อสังคมสอดคล้องกับหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีเทศบาลเป็น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดตั้งขึ้นตามหลักการของการกระจายอำนาจ กล่าวคือ เป็นสถาบันที่จะให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองให้ประชาชนเรียนรู้กระบวนการตามระบอบประชาธิปไตย คือ มีส่วนร่วมทั้งการเลือกผู้บริหารท้องถิ่นวางแผนพัฒนาโครงการ กิจกรรมต่างๆ ในพื้นที่ การติดตามผลการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีปณิธานว่า ยึดมั่นธรรมาภิบาล บริการเพื่อประชาชน ซึ่งหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีหรือที่เรียกว่าหลักธรรมาภิบาลนั้นประกอบด้วยหลัก6ประการคือหลักนิติธรรมหลักคุณธรรมหลักความโปร่งใสหลักการมีส่วนร่วมหลักความรับผิดชอบต่อสังคมและหลักความคุ้มค่ามาใช้ในการบริหารองค์กร ปัจจุบันเทศบาลตำบลสามชุกได้รับการคัดเลือกให้เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นแบบ ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ประจำปี 2558 ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานเทศบาลตำบลสามชุกตามหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีเพื่อจะได้เป็นการยืนยันและใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานเทศบาลตำบลสามชุกต่อไป

วิธีการศึกษา

การศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานเทศบาลตำบลสามชุกตามหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีใช้วิธีการวิจัยแบบผสมผสาน โดยการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้วิธีการสำรวจจากแบบสอบถาม และการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลหลัก เพื่อสนับสนุนข้อมูลเชิงปริมาณ

ประชากร กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลสามชุก 13,855 คน ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากการเปิดตารางของ Krejcie & Morgan (อ้างในสุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2555) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 375 คน และทำการสุ่มตัวอย่างอย่างง่ายสำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 6 คน ซึ่งเป็นผู้นำชุมชน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นตามกรอบของการวิจัย เรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานเทศบาลตำบลสามชุกตามหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี และสร้างแบบสัมภาษณ์เพื่อใช้เก็บข้อมูลโดยเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ สถิติแบบพรรณนา สำหรับอธิบายลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างและพรรณนา สถิติที่ใช้ คือ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานเทศบาลตำบลสามชุกตามหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล สถิติที่ใช้ คือ การทดสอบ T-Test ในกรณีตัวแปรอิสระสองกลุ่ม และทดสอบค่าความแปรปรวนแบบทางเดียวในกรณีตัวแปรอิสระตั้งแต่สามกลุ่มขึ้นไป เมื่อพบว่ามีความแตกต่างกันจะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการ LSD

ผลการศึกษา

จากการศึกษาพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 210 คน คิดเป็นร้อยละ 56.0 มีอายุระหว่าง 51-60 ปี จำนวน 156 คน คิดเป็นร้อยละ 41.60 มีสถานภาพสมรสจำนวน 193 คน คิดเป็นร้อยละ 51.50 มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา จำนวน 129 คน คิดเป็นร้อยละ 34.40 มีอาชีพค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัว จำนวน 214 คน คิดเป็นร้อยละ 57.10 และมีรายได้ต่อเดือน ในช่วง 15,000-30,000 บาท จำนวน 199 คน คิดเป็นร้อยละ 53.10 คน

ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานเทศบาลตำบลสามชุกตามหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.71$ S.D=0.64) 1)ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานเทศบาลตำบลสามชุกตามหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีด้านหลักนิติธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.43$ S.D=0.80) 2)ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานเทศบาลตำบลสามชุกตามหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี ด้านหลักคุณธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.64$ S.D=0.79) 3)ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานเทศบาลตำบลสามชุกตามหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี ด้านหลักความโปร่งใส โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.54$ S.D=0.85) 4)ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานเทศบาลตำบลสามชุกตามหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี ด้านหลักการมีส่วนร่วม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.85$ S.D=0.65) 5)ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานเทศบาลตำบลสามชุกตามหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี ด้านหลักความรับผิดชอบ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.02$ S.D=0.75) 6)ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานเทศบาลตำบลสามชุกตามหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี ด้านหลักความคุ้มค่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.79$ S.D=0.72)

ผลการทดสอบสมมติฐาน ประชาชนที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานเทศบาลตำบลสามชุกตามหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี โดยภาพรวมแตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐาน

ผลการสัมภาษณ์เชิงลึก พบว่า

1. ความสำคัญต่อการบริหารงานตามหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีขององค์กรให้บรรลุตามเป้าหมาย ซึ่งจะทำให้องค์กรมีความยั่งยืน ประชาชนในพื้นที่ที่มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ถือว่าเป็นกรอบแนวทางในการปฏิบัติงานให้ เป็นไปตามระเบียบของกฎหมาย และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน โดยทั่วไปและประเทศชาติบ้านเมือง เทศบาล จะต้องมีการออกประชาคมเพื่อรับฟังความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะของประชาชนเพื่อให้บรรลุเป็นแผนพัฒนาและ นำมาจัดทำเทศบัญญัติงบประมาณในปีนั้น หลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีมีความสำคัญต่อการบริหารองค์กร ผู้บริหารควรยึดหลักระเบียบของกฎหมายเป็นสำคัญ

2. การบริหารงานตามหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีมีผลต่อการกำหนดวิสัยทัศน์ของเทศบาลตำบล สามชุก ผู้ให้สัมภาษณ์มีแนวทางในการพัฒนาว่า การมองตามวิสัยทัศน์ของคนที่มาสู่ความพร้อมทุกอย่าง มีนิสัย พอใช้ได้เห็นผลพอปานกลางไปหาดี หากมีธรรมาภิบาลอยู่ง่ายและอยู่ได้ ทำให้องค์กรมีความยั่งยืน ประชากรในพื้นที่ มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ประชาชนมีส่วนร่วมในการรับฟังชี้แจงการใช้จ่ายงบประมาณด้านการเงินของเทศบาลตำบล สามชุกมีผลต่อการกำหนดวิสัยทัศน์ในลักษณะการทำให้เกิดความคุ้มค่าโปร่งใส การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน การบริหารงานตามหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี มีผลต่อการกำหนดวิสัยทัศน์ของเทศบาลในการกำหนดทิศทาง ขั้วเคลื่อนขององค์กร

3. แนวทางการบริหารงานตามหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีของเทศบาลตำบลสามชุก ผู้ให้สัมภาษณ์มี แนวทางในการพัฒนาว่า มีคุณธรรมและมีธรรมาภิบาลอยู่เป็นเนืองนิตย์ตลอดเวลาที่ทำงาน นำหลักการบริหาร จัดการบ้านเมืองที่ดีมาใช้อย่างจริงจังให้ครบทุกข้อ เพื่อความถูกต้องโปร่งใสในองค์กร เพื่อให้องค์กรอยู่ได้อย่างยั่งยืน และชุมชนมีความเจริญก้าวหน้า มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นควรเน้นในเรื่องความสำนึกรับผิดชอบต่อน้ำที่ และการมีส่วนร่วม ของทุกภาคส่วนก่อนที่จะทำโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ จะต้องมีการแจ้งให้ประชาชนได้รับทราบอย่างทั่วถึง รวมทั้งต้องเชิญตัวแทนชุมชนหรือคณะกรรมการชุมชนให้ได้เข้ามามีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการต่าง ๆ ของแต่ละ กิจกรรม การบริหารงานตามหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีนำมาใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติหน้าที่

4. การประยุกต์หลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีมาใช้กับเทศบาลตำบลสามชุก ผู้ให้สัมภาษณ์มีแนวทาง ในการพัฒนาว่า การประยุกต์หลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีอยู่เป็นเนืองนิตย์ และเวลาทำงานต้องมีวิสัยทัศน์ กว้างไกล เห็นถูกต้องไม่มองความผิดเป็นแนวทาง มองความถูกต้องเป็นแนวทาง และไม่ทุจริตเป็นธรรมาภิบาลโดย นำหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีมาใช้อย่างถูกต้อง และปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลโดยความเที่ยงธรรมนำทุก หลักการ ได้แก่ นิติธรรม คุณธรรม ความโปร่งใส มีส่วนร่วม ความรับผิดชอบ และความคุ้มค่า การประยุกต์ใช้กับการ ปฏิบัติราชการด้านต่าง ๆ เช่น ด้านพัสดุ ด้านการเงินการคลัง ต่อไปนี้ไม่ว่าประชาชนจะเป็นประชาชน ผู้บริหาร ถ้าเข้า มาไม่ทุจริต คอร์รัปชั่น ยกเว้น เงินเดือน ค่าตอบแทน สิ่งที่เป็นปัญหาที่จะลดน้อยลง

อภิปรายผล

จากการศึกษา พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานเทศบาลตำบลสามชุกตามหลักการบริหาร จัดการบ้านเมืองที่ดีส่วนใหญ่แตกต่างกัน แสดงให้เห็นว่าคณะผู้บริหารและบุคลากรของเทศบาลตำบลสามชุกปฏิบัติ หน้าที่ยังไม่เป็นที่พอใจของประชาชนในหลาย ๆ ด้าน ดังนั้นคณะผู้บริหารและบุคลากรควรพิจารณาข้อผิดพลาด บางส่วนของการบริหารงานย่อมเกิดความเสียหายต่อการบริหารงานของเทศบาลโดยรวมยังขาดการพัฒนาอย่าง ต่อเนื่อง ขาดการติดต่อ และขาดอุปกรณ์การทำงานที่ไม่เพียงพอต่อการทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นันทพร รัฐถาวร(2553)ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาคุณภาพการบริการของเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด สาเหตุเกิดจากการขาดการ

พัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง ขาดคู่มือการบริการประทับใจสำหรับเจ้าหน้าที่ขาดคู่มือประชาชนในการติดต่อราชการกับเทศบาล ขาดวัสดุอุปกรณ์ เจ้าหน้าที่ขาดขวัญและกำลังใจผู้รับบริการใช้สิทธิและนโยบายของผู้บริหารไม่ชัดเจน

หลักนิติธรรม จากการศึกษาพบว่า ควรจัดให้มีการประชาพิจารณ์ในการออกข้อกำหนดหรือระเบียบข้อบังคับที่จะใช้บังคับกับชุมชน และไม่คอยเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อบังคับต่าง ๆ ที่จะมีผลบังคับใช้กับชุมชน รองลงมาคือ เรื่องการร้องเรียนจากประชาชนแล้วต้องเร่งดำเนินการและรายงานผลให้ทราบ การบริหารงานของเทศบาลมีความชัดเจนของการปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎระเบียบและข้อบังคับ การบริหารงานของเทศบาลมีการกระจายอำนาจยังไม่ทั่วถึง ผู้บริหารมีนโยบายรณรงค์ให้บุคลากรปฏิบัติหน้าที่ โดยยึดหลักความซอบธธรรม และเทศบาลมีการปฏิรูปกฎระเบียบให้เหมาะสมกับสถานการณ์เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ อยู่ในระดับที่มีความคิดเห็นที่แตกต่าง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พูนศักดิ์ วาณิชชิสกุล (2548) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ศึกษาการปกครองท้องถิ่นและพื้นฐานการพัฒนาประชาธิปไตย พบว่า เมื่อพิจารณาแล้วในสิ่งที่ทำให้สภาตำบลเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแล้ว จะเห็นได้ว่ายังต้องปรับปรุงอีกหลาย ๆ ด้าน โดยเฉพาะในเรื่องประสิทธิภาพของคณะกรรมการสภาตำบลและเรื่องของรายได้ที่มีอยู่ซึ่งหมายถึงการปกครองส่วนกลางและส่วนภูมิภาคจะต้องลดบทบาทลง โดยกระจายอำนาจหน้าที่และการจัดเก็บรายได้ไปยังท้องถิ่นให้มากที่สุด แต่จะให้องค์ประกอบดังกล่าวอยู่ในภาวะที่เหมาะสม ในระดับใดนั้นเป็นเรื่องที่จะต้องใช้ดุลยพินิจอย่างถี่ถ้วนจากหลายฝ่ายและระยะเวลาที่พอสมควร

หลักคุณธรรม จากการศึกษาพบว่า การบริหารงานของเทศบาลยังไม่ค่อยได้รับการยอมรับจากประชาชนเท่าที่ควร รองลงมาคือ ผู้บริหาร สมาชิกและพนักงาน ปฏิบัติหน้าที่ยังไม่มีความเที่ยงธรรมบนพื้นฐานของศีลธรรมและจริยธรรมและจริยธรรม ผู้บริหาร สมาชิกและพนักงาน ยังไม่ปฏิบัติอยู่ในศีลธรรมกระทำตนเป็นตัวอย่างที่ดีในสังคม ผู้บริหาร สมาชิกพนักงานมีจิตสำนึก ยึดมั่นหลักการและภาคภูมิใจต่อการให้บริการประชาชน และผู้บริหาร สมาชิกและพนักงาน บริหารงานโดยยึดหลักความถูกต้องและเป็นธรรม อยู่ในระดับที่มีความคิดเห็นที่แตกต่าง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กิตติพงศ์ อรุณพัฒน์ (2554) ศึกษาเรื่องธรรมาภิบาลกับการบริหารจัดการรัฐวิสาหกิจ : กรณีศึกษาบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการแต่งตั้งคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ ซื่อสัตย์สุจริต และมีความโปร่งใส เพื่อให้คณะกรรมการนำหลักธรรมาภิบาลไปบริหารจัดการองค์กรนั้นเพื่อปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล อันเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ธุรกิจหรือกิจกรรมนั้น ๆ รวมทั้งการมีความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้นหรือผู้ลงทุนทุกรายอย่างเท่าเทียมกัน ควรมีการประเมินผลงานฝ่ายจัดการและคณะกรรมการเองและจัดทำรายงานบรรณของกรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานด้วยกระบวนการสรรหาคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจ ควรเปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นรายย่อยหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วมในการพิจารณา ควรเลือกจากบุคคลที่มีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริง และมีความเป็นอิสระเพื่อจะกำกับดูแลการดำเนินงานของฝ่ายบริหารรัฐวิสาหกิจ ดูแลผลประโยชน์ของผู้ถือหุ้นรายย่อย โดยหน่วยงานของรัฐที่เป็นผู้กำกับดูแลรัฐวิสาหกิจและดูแลผู้ถือหุ้น ต้องมีหลักธรรมาภิบาลทุกหน่วยและปฏิบัติอย่างเคร่งครัด

หลักความโปร่งใส จากการศึกษา พบว่า ผู้บริหารเทศบาลให้ความสำคัญในการบริหารงานตามหลักการบริหารจัดการที่ดีซึ่งเน้นความเป็นธรรมตามระเบียบของทางราชการ เพื่อปลูกฝังให้บุคลากรของเทศบาลเคารพกฎระเบียบ และกฎหมาย ซึ่งเป็นแนวทางให้ข้าราชการไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร พนักงานของเทศบาลจะต้องนำมาเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน สร้างระเบียบวินัยให้เกิดขึ้นในองค์กร ทุกคนจะต้องยอมรับ

กฎระเบียบข้อบังคับที่ได้ร่วมกันกำหนดขึ้นและปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัดโดยยึดหลักความโปร่งใสสามารถตรวจสอบได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของบุษบง ชัยเจริญวัฒน์ และบุญมี ลี (2546) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “ตัวชี้วัดธรรมาภิบาล” พบว่า ธรรมาภิบาลได้รับการยอมรับว่าเป็นหลักการปกครองที่ดีที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมสังคมประชาธิปไตยในประเทศไทย ถ้าระบบบริหารราชการมีความยุติธรรม โปร่งใส และตรวจสอบได้ นอกจากจะมีส่วนทำให้รัฐบาลมีเสถียรภาพแล้วยังสร้างความเชื่อถือทั้งในและต่างประเทศ

หลักการมีส่วนร่วม จากการศึกษา พบว่า การบริหารงานของเทศบาลตำบลสามชุก ได้แก่ การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเรื่องสำคัญที่มีผลกระทบต่อชุมชน เปิดโอกาสให้ประชาชนเสนอความคิดเห็นด้านการบริหารงานของเทศบาลด้านการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ในการประชุมของเทศบาล ประชาชนสามารถเข้าเป็นผู้สังเกตการณ์ได้โดยไม่จำกัดสิทธิของประชาชน ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ของเทศบาลรับฟังและนำข้อเสนอนั้นๆ ข้อร้องเรียนไปดำเนินการอย่างรวดเร็ว และเต็มความสามารถ เทศบาลเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการประเมินผลงาน เปิดโอกาสให้ประชาชนได้เสนอความคิดเห็นในการแก้ปัญหา และสมาชิกเทศบาลทุกคนต้องมีอิสระในความคิด สามารถแสดงความคิดเห็นและเสนอนั้นๆ และสามารถตรวจสอบผู้บริหารได้อย่างแท้จริง ข้อค้นพบดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าในการบริหารงานตามหลักการมีส่วนร่วมของเทศบาลยังไม่ค่อยเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมมากเท่าไร ดังนั้นเทศบาลควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารงานของเทศบาล อยู่ในระดับที่มีความคิดเห็นที่แตกต่าง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของมัทนา เหลืองนาททองดี(2552) ศึกษาเรื่อง ความรู้ความเข้าใจในการบริหารองค์กรตามหลักธรรมาภิบาลของนักธุรกิจไทย โดยมีกลุ่มตัวอย่างคือผู้บริหารจากบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ ผลการศึกษาพบว่า อายุ ระดับการศึกษา และตำแหน่งงานบริหาร มีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจเรื่องธรรมาภิบาลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยผู้บริหารที่มีอายุมากกว่า 40 ปี การศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป และเป็นผู้บริหารระดับสูงมีความรู้ความเข้าใจเรื่องธรรมาภิบาลมากกว่าผู้บริหารที่มีอายุน้อย การศึกษาระดับปริญญาตรี และเป็นผู้บริหารระดับกลาง นอกจากนั้นยังพบว่า ผู้บริหารระดับสูงและผู้บริหารระดับกลางมีการเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับธรรมาภิบาลจากสื่อต่าง ๆ ค่อนข้างน้อยมาก และยังพบว่าผู้บริหารระดับสูงและผู้บริหารระดับกลางมีทัศนคติต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารองค์กร

หลักความรับผิดชอบ พบว่า การบริหารงานของเทศบาลอยู่ในระดับมาก ได้แก่ การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่เทศบาลคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสังคม รองลงมา คือ การนำโครงการ กิจกรรม หรือแผนงานที่แถลงไว้ไปดำเนินการให้เห็นเป็นรูปธรรมตามที่ได้กำหนดไว้ เทศบาลเอาใจใส่ต่อปัญหาของประชาชนและชุมชน เทศบาลจัดให้มีบริการสาธารณะอย่างมีคุณภาพและทั่วถึงทุกชุมชน การให้บริการต่าง ๆ ของเทศบาลให้ด้วยความรับผิดชอบและตอบสนองความต้องการของชุมชน เจ้าหน้าที่เทศบาลมีความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติงาน ใส่ใจต่อปัญหาที่เกิดขึ้นและพร้อมที่จะแก้ไข และผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ของเทศบาลมีความกล้าหาญพร้อมที่จะยอมรับผลจากการกระทำของตน ข้อค้นพบดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าบุคลากรของเทศบาลมีความตั้งใจและเอาใจใส่ต่อการบริหารงานและคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสังคม อยู่ในระดับที่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาผลงานวิจัยของ เตือนใจ ฤทธิจักร(2550) ได้ศึกษา เรื่องธรรมาภิบาลในการบริหารสถาบันนิติวิทยาศาสตร์ตามทัศนะของบุคลากรสถาบันนิติวิทยาศาสตร์กระทรวงยุติธรรม” ผลการศึกษาพบว่า บุคลากรสถาบันนิติวิทยาศาสตร์ที่ปฏิบัติงานในตำแหน่งหน้าที่แตกต่างกัน มีทัศนคติต่อธรรมาภิบาลในการบริหารสถาบันนิติวิทยาศาสตร์โดยภาพรวมแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย กลุ่มที่ปฏิบัติงานในสายงานสนับสนุนมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นสูงกว่ากลุ่มที่ปฏิบัติงานในสายงานหลัก อาจจะเป็นเพราะกลุ่มสายงานหลักและกลุ่มสายงานสนับสนุนของสถาบันนิติวิทยาศาสตร์มีหน้าที่ความรับผิดชอบต่องานแตกต่างกัน แต่ทั้งสองสายงานต้องประสานการทำงานร่วมกัน

หลักความคุ้มค่า จากการศึกษา พบว่า มีการบริหารงานของเทศบาลตามหลักธรรมาภิบาลในหลักความคุ้มค่า เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละข้อพบว่า การบริหารงานของเทศบาลอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนร่วมและชุมชน มีการรณรงค์ให้ประชาชนประหยัดทรัพยากรธรรมชาติ การจัดหาอาคารสถานที่ เครื่องมือและอุปกรณ์ จัดได้มีความเหมาะสม สง่างาม และมีความทันสมัย การจัดสรรตำแหน่งบุคลากรมีความเหมาะสมและความชำนาญเฉพาะด้านในการปฏิบัติหน้าที่ การใช้งบประมาณมีความคุ้มค่า เมื่อเปรียบเทียบกับผลงานที่ชุมชนได้รับ เทศบาลมีการสำรวจความพึงพอใจของประชาชนต่อการปฏิบัติงานอยู่อย่างสม่ำเสมอและการปฏิบัติงานของเทศบาลมีความรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ ข้อค้นพบดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าบุคลากรของเทศบาลได้ให้ความสำคัญในการใช้จ่ายงบประมาณและการใช้จ่ายทรัพยากรต่าง ๆ ที่มีอยู่อย่างจำกัดได้อย่างคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของรัชนา ศานติยานนท์ (2544) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบใหม่ของการบริหารจัดการที่ดีในมหาวิทยาลัย โดยได้ให้ข้อสรุปในภาพรวมว่า การบริหารจัดการที่ดีเป็นแนวทางปฏิบัติที่ยอมรับในหมู่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับอุดมศึกษาในปัจจุบัน จะเน้นความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยส่งเสริมให้มีความรับผิดชอบในการปฏิบัติและความโปร่งใสในขณะเดียวกันก็ให้ความสำคัญแก่การมีส่วนร่วม การกระจายอำนาจ และความยุติธรรมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของ ณรงค์ แสงแก้ว ว่าที่ ร.ต.(2550) ได้ศึกษาเรื่อง ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานในฝ่ายโยธา สำนักงานเขตกรุงเทพมหานคร ตามหลักธรรมาภิบาล ผลการศึกษาพบว่า ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานในฝ่ายโยธา สำนักงานเขตกรุงเทพมหานครในภาพรวมทั้งสามด้านได้แก่ ประโยชน์สุขของประชาชน อยู่ในระดับปานกลาง ทางด้านประสิทธิผลและความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ อยู่ในระดับปานกลาง และด้านการลดขั้นตอนการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อทำการทดสอบสมมติฐานพบว่า ปัจจัยด้าน อายุ อาชีพ และระดับการศึกษา จากการวิเคราะห์ เมื่อเปรียบเทียบกับประสิทธิผลการปฏิบัติงานในฝ่ายโยธา สำนักงานเขตกรุงเทพมหานคร ส่วนปัจจัยด้านสถานภาพการสมรส และรายได้ ไม่มีความแตกต่างกัน เมื่อเปรียบเทียบกับประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของฝ่ายโยธา สำนักงานเขตกรุงเทพมหานคร

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยขอเสนอแนะว่า ควรเปิดโอกาสให้บุคลากรและประชาชนในเขตเทศบาลได้มีส่วนร่วมในการทำงานร่วมกัน การดำเนินงานต่าง ๆ มีความโปร่งใสตรวจสอบได้ ควรจัดให้มีการประชาสัมพันธ์ให้กับชุมชน หรือบุคลากรและประชาชนในเขตเทศบาลมีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบาลตำบลสามชุก รณรงค์ให้บุคลากรและประชาชนของเทศบาลใช้หลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีในการบริหารงานภายในองค์กรอย่างจริงจัง สร้างจิตสำนึกให้บุคลากรและประชาชนทุกคนมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ในด้านการบริการควรให้ความเสมอภาคแก่ทุกฝ่าย โดยไม่มีการเลือกปฏิบัติเป็นรายบุคคล ผู้บริหารควรกำหนดนโยบาย มีแผนแม่บทอย่างชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษร และสามารถน่านโยบายไปปฏิบัติเป็นรูปธรรมได้

เอกสารอ้างอิง

- กิตติพงศ์ อรุณพัฒน์.2554.หลักธรรมาภิบาลกับการบริหารจัดการรัฐวิสาหกิจ :กรณีศึกษาบริษัท จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. สถาบันพระปกเกล้า, กรุงเทพฯ.
- ณรงค์ แสงแก้ว ว่าที่ ร.ต. 2550. ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานในฝ่ายโยธาสำนักงานเขตกรุงเทพมหานครตามหลักธรรมาภิบาล. วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร, กรุงเทพฯ.
- เดือนใจ ฤทธิจักร. 2550. ธรรมาภิบาลในการบริหารสถาบันนิติวิทยาศาสตร์ตามทัศนะของบุคลากรสถาบันนิติวิทยาศาสตร์กระทรวงยุติธรรม.วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต.มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร,กรุงเทพฯ.

นันทพร รัฐถาวร. 2553. การพัฒนาคุณภาพการบริการของเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, กรุงเทพฯ.

บุษบง ชัยเจริญวัฒนะ และบุญมี ลี. 2546. ตัวชี้วัดธรรมาภิบาล. รายงานการวิจัย. สถาบันพระปกเกล้า, กรุงเทพฯ.

พูนศักดิ์ วาณิชวิเศษกุล. 2548. การปกครองท้องถิ่นและพื้นฐานการพัฒนาประชาธิปไตย: กรณีศึกษาสภาตำบลบ้านม่วงจังหวัดสกลนคร. วิทยานิพนธ์ รัฐศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.

มัทนา เหลืองนาทองดี. 2552. ความรู้ความเข้าใจในการบริหารองค์กรตามหลักธรรมาภิบาลของนักธุรกิจไทย. งานวิจัยหลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักรภาควิชาการรัฐร่วมเอกชนรุ่นที่14. วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร, กรุงเทพฯ.

รัชนา ศานติยานนท์. 2544. รูปแบบใหม่ของการบริหารจัดการที่ดีในมหาวิทยาลัย. รายงานการวิจัย. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.

สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. 2555. ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์. ห้างหุ้นส่วนจำกัดสามลดดา, กรุงเทพฯ.